

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

ZonMw
T.a.v. Bestuur van ZonMw
Postbus 93245
2509 AE DEN HAAG

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**
Programmadirectie Covid
Zorg

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

5.1.2e

T 06- 5.1.2e
M 5.1.2e minvws.nl

Datum **- 1 JUNI 2023**
Betreft Verzoek tot een expertisenetwerk en
onderzoeksprogramma post-COVID

Kenmerk
3596776-1048305-PDCZ

Kenmerk afzender

Bijlage(n)

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Geacht bestuur,

Een deel van de mensen die een COVID-19 infectie door heeft gemaakt, blijft aanhoudende gezondheidsproblemen ervaren. Deze aanhoudende gezondheidsproblemen hebben vaak een negatieve invloed op het functioneren van mensen en daarmee op de productiviteit en de kwaliteit van leven. Er is nog steeds veel onduidelijkheid over dit ziektebeeld en er is behoefte aan effectieve behandelingen die (de oorzaken van) post-COVID klachten kunnen verminderen en/of wegnemen. Een belangrijke reden hiervoor is de beperkte informatie over de onderliggende oorzaken en ook de definitie van de aandoening is nog onvoldoende helder vanwege het uiteenlopende spectrum aan gerapporteerde klachten.

Er is bij het ministerie van VWS en de betrokken veldpartijen dan ook behoefte aan bundeling en ontwikkeling van kennis en expertise voor de zorgpraktijk op het gebied van het post-COVID syndroom. Op deze manier kan er een gestructureerd aanbod komen op het gebied van wetenschappelijk onderzoek, scholing, informatievoorziening en zorg. De koppeling tussen onderzoek en zorg is hierin onmisbaar.

In mijn eerdere brief van 8 maart jl. heb ik u verzocht om met een voorstel te komen voor een overkoepelende kennisagenda voor post-COVID. In deze brief nodig ik u uit om ook een voorstel te doen voor een expertisenetwerk en onderzoeksprogramma post-COVID, hierna te noemen expertisenetwerk.

Dit expertisenetwerk draagt bij aan de wens van de Tweede Kamer zoals uitgedrukt in de motie Hijink en Paulusma¹.

Doel van het expertisenetwerk

Het expertisenetwerk heeft als overkoepelend doel het vergroten van kennis en expertise over post-COVID voor diagnose, behandeling en het optimaliseren van zorg en het delen hiervan met de zorgpraktijk en patiënten. Dit kan worden uitgesplitst in twee sub-doelen:

¹ Motie 25295, nr. 1892, lid Hijink en Paulusma

- a) Het opzetten van een onderzoeks- en expertisenetwerk. Binnen het netwerk dient de coördinatie, organisatie en ondersteuning van onderzoek plaats te vinden. Daarnaast dient het om verbinding te maken tussen relevante partijen, onderzoek en expertises voor doorgeleiding van (nieuwe) kennis en expertise naar de zorgpraktijk en kennisdeling met patiënten met post-COVID. Op basis van de beschikbare kennis dient het netwerk ook bouwstenen aan te leveren voor (dynamische) kwaliteitsrichtlijnen voor de beroepsgroepen.
- b) Het opzetten van een onderzoeksprogramma. Dit richt zich op het ontwikkelen van benodigde kennis over de mechanismen die betrokken zijn bij post-COVID en daarnaast de (verdere) ontwikkeling van diagnostiek, behandeling en optimalisatie van zorg voor post-COVID patiënten. Hierbij vragen wij specifiek aandacht voor kinderen met post-COVID. De kennisvragen vanuit de overkoepelende kennisagenda post-COVID dienen richting te geven aan het de inhoud van het onderzoeksprogramma.

Kenmerk
3596776-1048305-PDCZ

COVID-19 is niet de enige aandoening die aanhoudende klachten veroorzaakt. Aandoeningen als Myalgische Encefalomyelitis/Chronisch Vermoeidheid Syndroom (ME/CVS), Q-koorts en de ziekte van Lyme kunnen eveneens leiden tot aanhoudende klachten. In het expertisenetwerk dient daarom verbinding te worden gemaakt met onderzoek naar deze en andere (post-infectieuze) aandoeningen.

Voorwaarden

Samenwerking tussen de veldpartijen acht ik van grote waarde voor het expertisenetwerk post-COVID. Wij verzoeken u om bij de totstandkoming van het expertisenetwerk ieder geval de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) te betrekken. Binnen de NFU en uw organisatie is gezamenlijk de kennis en ervaring aanwezig die noodzakelijk is om tot een expertisenetwerk voor post-COVID te komen. Om samenwerking optimaal te faciliteren verzoek ik u binnen het voorstel te werken aan een geïntegreerde aanpak waarbij relevante partijen, waaronder een vertegenwoordiging van perifere ziekenhuizen via de NVZ, eerstelijnsorganisaties en patiëntenorganisaties, worden betrokken.

Het expertisecentrum Future Affordable and Sustainable Therapy development (FAST) is gevraagd om specifieke aandacht te besteden aan therapieontwikkeling gericht op de behandeling van post-COVID. Ik verzoek u om in het voorstel aandacht te geven aan de verbinding met FAST.

Het is belangrijk dat nationale en internationale initiatieven betreffende post-COVID met elkaar verbonden blijven. Daarom verzoek ik u om in het voorstel aandacht te geven aan de verbinding tussen nationale en internationale initiatieven op het gebied van post-COVID, met daarbij speciale aandacht voor het in EU-verband geïnitieerde *Network of Expertise on Long COVID*.

Verzoek indienen voorstel

Ik verzoek u zo spoedig mogelijk een voorstel uit te werken gericht op het opzetten van een onderzoeks- en expertisenetwerk (a) en het opzetten van een onderzoeksprogramma (b) dat binnen de onder (a) genoemde structuur kan worden uitgevoerd.

Looptijd en financiële aspecten

Er dient in de tweede helft van 2023 een start te worden gemaakt met het expertisenetwerk. De looptijd van de opdracht is van Q2 2023 tot en met 2026, waarbij het opzetten van de structuur van het expertisenetwerk in 2023 gereed is en de periode erna met name bedoeld is voor onderzoek en doorgeleiding van kennis.

Kenmerk
3596776-1048305-PDCZ

Er is voor het programma in totaal €32,25 miljoen beschikbaar gemaakt in de periode 2023 tot en met 2026. Vanuit de voorjaarsbesluitvorming is € 27,25 miljoen vrijgemaakt. Hiervan is € 1,75 miljoen voor 2023 en € 8,5 miljoen jaarlijks in de periode 2024-2026. Daarnaast is € 5 miljoen afkomstig vanuit resterende middelen die bestemd waren voor het COVID-19 programma en andere programma's van ZonMw. Vanwege de urgentie worden deze middelen ingezet voor onderzoek naar post-COVID.

Ik verzoek u een begroting en liquiditeitsprognose op te stellen.

Evaluatie

Ik vraag u om het ministerie van VWS op de gebruikelijke wijze te informeren over de voortgang en resultaten middels jaarplannen, voortgangsrapportages en jaarverslagen.

Overige procedurele aspecten

Het op te stellen voorstel dient te voldoen aan de regels met betrekking tot staatssteun. Gedurende de looptijd van het subsidieprogramma vindt periodiek voortgangsoverleg met het ministerie van VWS plaats.

Voorstel

Graag ontvang ik naar aanleiding van deze brief uw voorstel. Ik verzoek u om deze zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 15 juni 2023 toe te sturen.

Hoogachtend,

5.1.2e

5.1.2e